

EDUSKUNNAN VASTAUS 322/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi ydinvastuulain väliaikaisesta muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi ydinvastuulain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 297/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 46/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ydinvastuulain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti ydinvastuulain (484/1972) 1 §:n 1 momentin a ja e kohta ja 2 momentti, 2 ja 3 §, 4 §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 ja 3 momentti, 15 a §, 16 §:n 1 momentti, 18 ja 19 § sekä 23 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 3 §, 4 §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 15 a § sekä 16 §:n 1 momentti laissa 820/1989, 15 §:n 3 momentti ja 18 § laissa 588/1994 sekä 23 §:n 1 momentti laissa 89/1999, seuraavasti:

1 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

a) *ydinpolttoaineella* halkeavaa ainetta, joka sisältää metallin, seoksen tai kemiallisen yhdisteen muodossa olevaa uraania tai plutoniumia;

e) *ydinlaitoksella* ydinreaktoria, lukuun ottamatta aluksessa tai muussa kuljetusvälineessä olevaa ja siinä voimanlähteenä käytettyä tai käytettäväksi tarkoitettua ydinreaktoria, ydinainetta valmistavaa tai käsittelevää tehdasta, ydinpolttoaineen isotooppeja erottavaa tehdasta, säteilytetyn ydinpolttoaineen muokauksista suorittavaa tehdasta sekä ydinaineen säilytyslaitosta, jos laitosta ei ole tarkoitettu vain

tilapäiseen varastointiin aineen kuljetuksen aikana;

Vahingonkorvauksen suuruutta määrittäessä muunnetaan erityisnosto-oikeus kansalliseksi valuutaksi sen kurssin mukaan, joka oli voimassa sinä päivänä, jolloin ydintapahtuma sattui, jollei lisäyleissopimukseen kuuluvien valtioiden kesken ole 30—32 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sovittu muuta päivää käytettäväksi muuntamisessa yksittäisen ydintapahtuman osalta. Muunnettaessa erityisnosto-oikeutta kansalliseksi valuutaksi on valuutan arvo määrättävä noudattaen sitä laskutapaa, jota Kansainvälinen Valuuttarahasto noudatti toiminnassaan ja suorituksissaan edellä tarkoitettuna päivänä.

2 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tätä lakia ei sovelleta ydinpolttoaineisiin tai radioaktiivisiin tuotteisiin, joihin liittyvä ydinvahingon vaara on vähäinen niiden pienen määrän, matalan rikastusasteen tai vähäisen radioaktiivisuuden vuoksi, taikka ydinlaitoksiin, joissa on ainoastaan tällaisia ydinaineita.

3 §

Samana haltijan kahta tai useampaa samalla laitosalueella Suomessa sijaitsevaa ydinlaitosta on pidettävä tätä lakia sovellettaessa yhtenä laitoksena yhdessä saman haltijan samalla laitosalueella sijaisevien muiden tilojen kanssa, joissa säilytetään ydinainetta.

4 §

Tämän lain muut säännökset kuin 15 §:n 3 momentti ja 15 a § eivät koske sellaisen valtion alueella sattuneesta ydintapahtumasta aiheutunutta ydinvahinkoa, joka ei ole sopimusvaltio.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että korvausta ei ole Suomessa suoritettava muussa kuin sopimusvaltiossa syntyvistä ydinvahingoista enempää kuin korvausta on mainitun valtion oikeuden mukaan suoritettava Suomessa syntyvästä ydinvahingosta edellyttäen, että sellaisen valtion alueella on ydinlaitos. Asetuksella ei kuitenkaan voida rajoittaa sellaiseen ydinaineiden kuljetusta koskevaan yleissopimukseen perustuvaa vastuuta, johon Suomi on liittynyt.

15 §

Tämän lain tai muussa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön korvaussäännösten mukaista korvausta ydinvahingosta ei voida vaatia muulta kuin ydinlaitoksen haltijalta tai tämän vastuun varalta vakuutuksen myöntäneeltä vakuutusyhtiöltä.

Ydinvahingosta, jota tämän lain korvaussäännökset tai vastaavat muun sopimusvaltion lain säännökset eivät koske, ei saa vaatia korvausta Suomessa, jos ydinvahinko on aiheutunut aluksella tapahtuneen ydinaineiden kuljetuksen aikana sattuneesta ydintapahtumasta tai muutoin aluksen käyttämisestä ja jos ydinlaitoksen haltija tai käyttäjä on vastuussa vahingosta sellaisen valtion lain mukaan, joka olematta sopimusvaltio on liittynyt Wienin yleissopimukseen, tai sellaisen muussa vieraassa valtiossa voimassa olevan, korvausvastuuta ydinvahingosta koskevan lainsäädännön mukaan, joka on kaikissa suhteissa vahingonkärsijöiden kannalta yhtä edullinen kuin Pariisin yleissopimus tai Wienin yleissopimus. Jos näissä tapauksissa ydinlaitoksen haltija tai käyttäjä on vastuussa ydinvahingosta, sovelletaan luonnollisen henkilön vastuusta tämän tahallaan aiheuttamasta ydinvahingosta tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä luonnollisen henkilön vastuusta 12 §:ssä ja 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuista ydinvahingoista sekä kuljetusvälineeseen kohdistuneesta vahingosta säädetään tässä laissa. Soveltamista ei estä se, ettei laitoksen haltija tai käyttäjä vastaa vahingosta sitä koskevan Wienin yleissopimuksen erityissäännöksen tai sellaista erityissäännöstä vastaavan tässä momentissa tarkoitetun vieraan valtion lain perusteella.

15 a §

Mitä 15 §:ssä säädetään, ei sovelleta siltä osin kuin se olisi vastoin Suomea sitovien ydinaineiden kuljetusta koskevien kansainvälisten sopimusten velvoitteita tai sitä, mitä muualla laissa niiltä osin säädetään.

16 §

Sille, joka on Suomea sitovan ydinaineiden kuljetusta koskevan kansainvälisen sopimuksen tai vieraan valtion lainsäädännön perusteella joutunut suorittamaan korvauksen ydinvahingon johdosta, siirtyy vahingonkärsijän oikeus tämän lain mukaan vastuussa olevan ydinlaitoksen haltijaa vastaan. Jos korvaus johtuu vahingosta, jota tarkoitetaan 4 §:n 3 momentin nojalla

annetussa määräyksessä, on korvausvelvollisella oikeus vaatia suorittamansa korvaus takaisin siltä laitoksenhaltijalta, joka olisi vastannut vahingosta, jos määräystä ei olisi annettu.

18 §

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukainen vastuu samasta ydintapahtumasta johtuneista, Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on rajoittamaton. Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 600 miljoonaa erityisnosto-oikeutta. Valtioneuvostolla on oikeus laitoksenhaltijan hakemuksesta päättää, ottaen huomioon laitoksen koko tai laatu taikka kuljetuksen laajuus, että vastuun enimmäismäärä on alempi kuin 600 miljoonaa erityisnosto-oikeutta, mutta kuitenkin vähintään viisi miljoonaa erityisnosto-oikeutta. Ydinaineen kuljetuksen aikana sattuneesta ydintapahtumasta on laitoksenhaltija vastuussa tämän lain mukaan muiden vahinkojen kuin kuljetusvälineeseen kohdistuneen vahingon osalta vähintään viiden miljoonan erityisnosto-oikeuden määrään saakka.

Korvausmäärälle tuleva korko ja oikeudenkäyntikulujen korvaus eivät sisälly 1 momentissa tarkoitettuihin vastuumääriin.

19 §

Jos kahden tai useamman ydinlaitoksen haltijat ovat vastuussa samasta ydinvahingosta, vastaavat nämä siitä omasta ja toistensa puolesta, kukin kuitenkin enintään 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tätä ydinlaitosta koskevaan vastuun enimmäismäärään asti. Jos vahinko on syntynyt kuljetettaessa useamman ydinlaitoksen haltijan ydinaineita samalla kuljetusvälineellä

tai varastoitaessa kuljetuksen aikana niitä tilapäisesti samassa ydinlaitoksessa, on ydinlaitoksen haltijoiden yhteisen vastuun enimmäismäärä se korkein määrä, joka on voimassa johonkin näistä laitoksista nähden.

Jos jokin 1 momentin mukaan vastuussa olevista ydinlaitoksista sijaitsee Suomessa, vastaa tämän ydinlaitoksen haltija Suomessa syntyvästä ydinvahingosta omasta puolestaan ilman vastuun rajoitusta.

Ydinlaitosten haltijoiden kesken jaetaan vastuu sen mukaan kuin kunkin laitoksen osuuteen vahingon syntymiseen ja muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

23 §

Tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaa-
van lainsäädännön mukaisen ydinvahingosta johtuvan vastuun varalta tulee Suomessa olevan ydinlaitoksen haltijalla olla Finanssivalvonnan hyväksymä vakuutus laitoksenhaltijan 18 §:n 1 momentissa tarkoitetun vastuun kattamiseksi sanotussa momentissa tarkoitettuun enimmäismäärään saakka.

Vakuutus voidaan ottaa:

1) siten, että vakuutusmäärä kattaa jokaisesta ydintapahtumasta aiheutuvan vastuun enimmäismäärän; tai

2) siten, että se kunakin hetkenä on laitosta kohden voimassa enimmäismäärän suuruisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa päivään, jona ydinvastuulain muuttamisesta annettu laki (493/2005) tulee voimaan kokonaan tai muuten kuin 30—32 §:n säännösten osalta.

Ydinvastuulain (484/1972) 24 ja 34 §:ää ei sovelleta tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 22 päivänä helmikuuta 2011